

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
นายวิรัช พันธุมะผล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะเป็นผู้เสนอ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น

และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของร่างพระราชบัญญัติ

๑. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

☐ กฎหมายใหม่

☒ แก้ไขเพิ่มเติม

☐ ยกเลิก

๒. หลักการและเหตุผล

๒.๑ หลักการ

เพื่อเป็นการคุ้มครองเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาที่ไม่ใช่คดีอุกฉกรรจ์ให้ได้รับการประกันตัวด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหลักทรัพย์ในการประกันตัว เพราะจำนวนผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด จนในที่สุดศาลพิพากษาลงโทษว่ากระทำความผิดมีจำนวนไม่มากเมื่อเทียบกับจำนวนที่ถูกกล่าวหาเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย การนำผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเข้าไปควบคุมในเรือนจำน่าจะเกิดผลที่ไม่เหมาะสมมากกว่าที่จะให้มีโอกาสประกันตัวเอง และการประกันด้วยหลักทรัพย์หรือมีผู้ค้ำประกันทำให้เกิดภาระแก่ผู้ถูกกล่าวหาจนทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเดือดร้อนหรือไม่ได้รับการประกันตัว จึงต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒.๒ เหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๒๘ บัญญัติไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การจับและคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๙ ในคดีอาญาจะให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้เป็นไปตามหลักว่าด้วยสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ

๓. ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ

☒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

☐ ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

นายวิรัช พันธะผล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ

ส่วนที่ ๒ การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๑. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้มีบทบัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคล โดยการจับและคุมขังบุคคลไม่สามารถกระทำได้นอกจากจะมีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และมีบทสันนิษฐานการกระทำความผิดในคดีอาญาไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่าบุคคลได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเหมือนผู้กระทำความผิดไม่ได้

ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามหลักว่าด้วยสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ และเพื่อเป็นการคุ้มครองเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาที่ไม่ใช่คดีอุกฉกรรจ์ที่ได้รับการประกันตัวด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหลักทรัพย์ในการประกันตัว เพราะจำนวนผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด จนในที่สุดศาลพิพากษาลงโทษว่ากระทำความผิดมีจำนวนไม่มากเมื่อเทียบกับจำนวนที่ถูกกล่าวหาเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย การนำผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเข้าไปควบคุมในเรือนจำน่าจะเกิดผลที่ไม่เหมาะสมมากกว่าที่จะให้มีโอกาสประกันตัวเอง และการประกันด้วยหลักทรัพย์หรือมีผู้ค้ำประกันทำให้เกิดภาระแก่ผู้ถูกกล่าวหาจนทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเดือดร้อนหรือไม่ได้รับการประกันตัว จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ขึ้น

สาระสำคัญ

แก้ไขในเรื่องการประกันตัวผู้ต้องหา กล่าวคือ เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับหรือมีผู้ส่งผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดกฎหมายอาญาส่งต่อพนักงานสอบสวน หรือพนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหาให้พนักงานอัยการ หรือพนักงานอัยการส่งตัวผู้ต้องหาต่อศาล แล้วแต่กรณี ให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ หรือศาลดำเนินการให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยให้คำรับรองตนเองว่าไม่อยู่ระหว่างเวลาที่มีคำพิพากษาให้รอการลงอาญาหรือรอการกำหนดโทษ หรือพ้นโทษจำคุกมาเกินกว่า ๓ ปี ให้พนักงานสอบสวนหรืออัยการหรือศาล ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยทำสัญญาประกันตัวด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหลักทรัพย์และให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ หรือศาลปล่อยตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยเร็วที่สุด เว้นแต่การกระทำความผิดดังต่อไปนี้

(๑) การกระทำความผิดที่กฎหมายระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไปหรือที่กฎหมายระวางโทษขั้นต่ำตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป

(๒) การกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายมาตรา ๓๓๕ มาตรา ๓๓๕ ทวิ

(๓) การกระทำความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๓๖ มาตรา ๓๓๖ ทวิ

(๔) การกระทำความผิดฐานกรรโชกทรัพย์ ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๓๗ มาตรา ๓๓๘ มาตรา ๓๓๙ มาตรา ๓๓๙ ทวิ มาตรา ๓๔๐ มาตรา ๓๔๐ ทวิ และมาตรา ๓๔๐ ตร

(๕) การกระทำความผิดฐานฉ้อโกงต่อประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๔๓ มาตรา ๓๔๔ ที่มีมูลค่าการฉ้อโกงตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป

(๖) ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่ไปศาลตามที่พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือที่ศาลนัด โดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๗) เมื่อปรากฏว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยรับรองอันเป็นเท็จว่าไม่อยู่ระหว่างเวลาที่มีคำพิพากษา ให้รอการลงอาญาหรือรอการกำหนดโทษ หรือพ้นโทษจำคุกมาเกินกว่า ๓ ปี

(๘) การกระทำความผิดอาญาอื่นตามประกาศของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด

๒. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติ

หน่วยงานของรัฐ

๑. ศาลยุติธรรม

๒. สำนักงานอัยการสูงสุด

๓. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ภาคเอกชน

สภานายความ

๓. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

๑ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับหรือมีผู้ส่งผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดกฎหมายอาญาส่งต่อพนักงานสอบสวน หรือพนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหาให้พนักงานอัยการ หรือพนักงานอัยการส่งตัวผู้ต้องหาต่อศาล แล้วแต่กรณี ให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ หรือศาลดำเนินการให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยให้คำรับรองตนเองว่าไม่อยู่ระหว่างเวลาที่มีคำพิพากษาให้รอการลงอาญาหรือรอการกำหนดโทษ หรือพ้นโทษจำคุกมาเกินกว่า ๓ ปี ให้พนักงานสอบสวนหรืออัยการหรือศาล

ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยทำสัญญาประกันตัวด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหลักทรัพย์และให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ หรือศาลปล่อยตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยเร็วที่สุด

๒ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า โทษฐานความผิดในคดีอุกฉกรรจ์ทั้ง ๘ กรณี ดังต่อไปนี้ ไม่ควรให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้รับสิทธิประกันตัวตามข้อ ๓.๑

(๑) การกระทำความผิดที่กฎหมายระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑๐ ปีขึ้นไปหรือที่กฎหมายระวางโทษขั้นต่ำตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป

(๒) การกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายมาตรา ๓๓๕ มาตรา ๓๓๕ ทวิ

(๓) การกระทำความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๓๖ มาตรา ๓๓๖ ทวิ

(๔) การกระทำความผิดฐานกรรโชกทรัพย์ รีดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๓๗ มาตรา ๓๓๘ มาตรา ๓๓๙ มาตรา ๓๓๙ ทวิ มาตรา ๓๔๐ มาตรา ๓๔๐ ทวิ และมาตรา ๓๔๐ ตี

(๕) การกระทำความผิดฐานฉ้อโกงต่อประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๔๓ มาตรา ๓๔๔ ที่มีมูลค่าการฉ้อโกงตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป

(๖) ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่ไปศาลตามที่พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือที่ศาลนัดโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๗) เมื่อปรากฏว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยรับรองอันเป็นเท็จว่าไม่อยู่ระหว่างเวลาที่มีคำพิพากษาให้รอการลงอาญาหรือรอการกำหนดโทษ หรือพ้นโทษจำคุกมาเกินกว่า ๓ ปี

(๘) การกระทำความผิดอาญาอื่นตามประกาศของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด

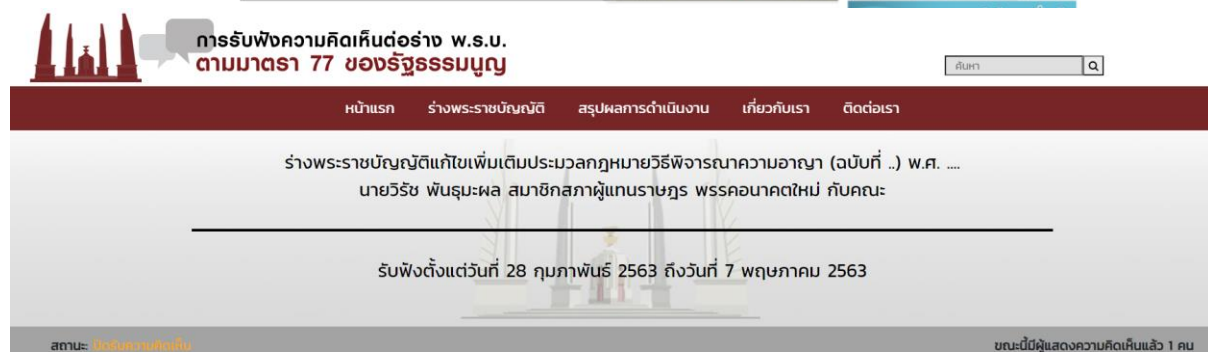
๔. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

๔.๑ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

ตั้งแต่วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓ รวมระยะเวลา จำนวน ๖๙ วัน

๔.๒ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

(๑) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ประเภทร่าง เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่เป็นร่างการเงิน

เสนอโดย นายวิรัช พันธุมะผล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคอนาคตใหม่ กับคณะ

ขณะนี้ผู้แสดงความเห็นแล้ว 1 คน

(๒) ส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ประกอบด้วย

- ๑) สำนักงานศาลยุติธรรม
- ๒) สำนักงานอัยการสูงสุด
- ๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- ๔) สภานายความ

๕. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๕.๑ ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th จำนวน ๑ ราย ซึ่งเป็นประชาชนทั่วไป

จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน ที่ได้แสดงความคิดเห็นมี จำนวน ๒ ราย ประกอบด้วย

- ๑) สำนักงานศาลยุติธรรม
- ๒) สำนักงานอัยการสูงสุด
- ๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๕.๒ ผลการรับฟัง

ผลการรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th และจากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง สรุปได้เป็นรายประเด็นดังนี้

๑ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับหรือมีผู้ส่งผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดกฎหมายอาญาส่งต่อพนักงานสอบสวน หรือพนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหาให้พนักงานอัยการ หรือพนักงานอัยการส่งตัวผู้ต้องหาต่อศาล แล้วแต่กรณี ให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการหรือศาลดำเนินการให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยให้คำรับรองตนเองว่าไม่อยู่ระหว่างเวลาที่มีคำพิพากษาให้รอการลงอาญาหรือรอการกำหนดโทษ หรือพ้นโทษจำคุกมาเกินกว่า ๓ ปี ให้พนักงานสอบสวนหรืออัยการหรือศาล

ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยทำสัญญาประกันตัวด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหลักทรัพย์และให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ หรือศาลปล่อยตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยเร็วที่สุด

ไม่มีการแสดงความคิดเห็น

๒ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า โทษฐานความผิดในคดีอุกฉกรรจ์ทั้ง ๘ กรณี ดังต่อไปนี้ ไม่ควรให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้รับสิทธิประกันตัวตามข้อ ๑

(๑) การกระทำความผิดที่กฎหมายระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑๐ ปีขึ้นไปหรือที่กฎหมายระวางโทษขั้นต่ำตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป

(๒) การกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายมาตรา ๓๓๕ มาตรา ๓๓๕ ทวิ

(๓) การกระทำความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๓๖ มาตรา ๓๓๖ ทวิ

(๔) การกระทำความผิดฐานกรรโชกทรัพย์ ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๓๗ มาตรา ๓๓๘ มาตรา ๓๓๙ มาตรา ๓๓๙ ทวิ มาตรา ๓๔๐ มาตรา ๓๔๐ ทวิ และมาตรา ๓๔๐ ตรี

(๕) การกระทำความผิดฐานฉ้อโกงต่อประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๔๓ มาตรา ๓๔๔ ที่มีมูลค่าการฉ้อโกงตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป

(๖) ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่ไปศาลตามที่พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือที่ศาลนัดโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๗) เมื่อปรากฏว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยรับรองอันเป็นเท็จว่าไม่อยู่ระหว่างเวลาที่มีคำพิพากษาให้รอการลงอาญาหรือรอการกำหนดโทษ หรือพ้นโทษจำคุกมาเกินกว่า ๓ ปี

(๘) การกระทำความผิดอาญาอื่นตามประกาศของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด

ไม่มีการแสดงความคิดเห็น

๓. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น

๑) เห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่มีข้อสังเกตบางประการ คือ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ลักษณะ ๔ หมวด ๓ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวไว้เป็นการเฉพาะ โดยมาตรา ๑๐๖ บัญญัติให้คำร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกัน หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกัน ไม่ว่าผู้นั้นต้องควบคุมหรือขังตามหมายศาล ย่อมยื่นได้โดยผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้อง และมาตรา ๑๐๘ กับมาตรา ๑๐๘/๑ ได้บัญญัติถึงหลักเกณฑ์ในการวินิจฉัยคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวกับการไม่ให้ปล่อยชั่วคราวแล้ว อีกทั้งการที่ร่างมาตรา ๑๐๕/๑ (๑) กำหนดให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย โดยต้องมีหลักทรัพย์หากเป็นการกระทำความผิดที่กฎหมายระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไปหรือที่กฎหมายระวางโทษขั้นต่ำตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป จะเป็นการขัดต่อบทบัญญัติมาตรา ๑๑๐ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดให้ในคดีมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปีขึ้นไป ผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราวต้องมีประกัน และจะมีหลักประกันด้วยหรือไม่ก็ได้หรือไม่ ทั้งนี้ ศาลยุติธรรมได้มีคำแนะนำของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการขยายโอกาสในการเข้าถึงสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยกำหนดให้ในการร้องขอปล่อย

ชั่วคราว ผู้ที่ร้องขอปล่อยชั่วคราวไม่จำเป็นต้องเสนอหลักประกันมาพร้อมกับคำร้อง แต่จะเสนอหลักประกันมาก็ได้ โดยศาลพึงพิจารณาปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน หรือมีประกันแต่ไม่ต้องมีหลักประกัน ภายใต้เงื่อนไขแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (สำนักงานศาลยุติธรรม)

๒) ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๐๕/๑ กรณีให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยให้คำรับรองตนเองว่าไม่อยู่ระหว่างเวลาที่มีคำพิพากษาให้รอการลงอาญาหรือรอการกำหนดโทษ หรือพ้นโทษจำคุกมาเกินกว่าสามปี ให้พนักงานสอบสวนหรืออัยการหรือศาลให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยทำสัญญาประกันตัวด้วยตนเองโดยปล่อยตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยเร็วที่สุด เว้นแต่การกระทำความผิดตาม (๑) – (๘) นั้น เห็นว่า ควรปรับแก้ถ้อยคำในวรรคนี้จากคำว่า “อัยการ” เป็น “พนักงานอัยการ” นอกจากนี้ หากมีการรับรองเท็จก็จะเกิดความเสียหายต่อกระบวนการยุติธรรมได้และการกำหนดช้อยกเว้นตามร่างฯ (๑) – (๘) เป็นการกำหนดที่อาจไม่ครอบคลุมความผิดอาญาได้ทั้งหมดจึงควรนำแนวทางตามข้อบังคับประธานศาลฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕.๓ “คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๑๐ ปี ให้ศาลใช้ดุลพินิจอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวได้โดยไม่ต้องมีประกัน หากมีเหตุจำเป็นต้องมีประกันให้กำหนดวงเงินไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท เว้นแต่มีเหตุสมควรที่จะสั่งเป็นอย่างอื่น ก็ให้ระบุเหตุขึ้นไว้โดยชัดแจ้ง” มาพิจารณาประกอบด้วย ซึ่งจะทำให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิเสรีภาพที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราวได้มากกว่า (สำนักงานอัยการสูงสุด)

๓) ประเด็นแรก ไม่เห็นชอบด้วยกับหลักการตามร่างมาตรา ๑๐๕/๑ เนื่องจาก

(๑) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้กำหนดวิธีการปล่อยตัวชั่วคราวไว้แล้ว ได้แก่ ปล่อยชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกันหรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกัน และหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๑๐๘

(๒) คำรับรองตนเองและทำสัญญาประกันตนเอง โดยไม่มีหลักทรัพย์ประกันตัวไม่น่าเชื่อถือ หากไม่มีหลักทรัพย์ประกันตัวด้วยแล้ว ผู้ต้องหาหรือจำเลยก็ผิดคำรับรองและผิดสัญญาประกันตนเองได้โดยง่าย และง่ายต่อการหลบหนีไปในระหว่างการประกันตัว โดยไม่มีหลักประกันตัวไว้ และผู้ต้องหาหรือจำเลยก็อาจไปก่อเหตุซ้ำได้โดยง่ายอีก และทำให้ผู้เสียหายที่ถูกกระทำได้รับความเสียหายได้โดยง่ายอีกเช่นกัน นอกจากนี้ การปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราวโดยไม่มีประกันหรือหลักประกัน น่าจะเป็นดุลพินิจของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ โดยจะพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไป เช่น หน้าที่การงาน ประวัติการกระทำผิดและอื่น ๆ ว่าหากปล่อยไปจะหลบหนีหรือไม่ มิใช่ใช้อัตราโทษมาเป็นเกณฑ์พิจารณา

(๓) การติดตามจับกุมตัวมาได้นั้นอาจใช้เวลานาน ประกอบกับการส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการนั้นต้องมีตัวผู้ต้องหาไปพร้อมสำนวน เมื่อไม่มีตัวอันเนื่องมาจากเหตุที่ผู้ต้องหาหลบหนี พนักงานสอบสวนต้องขอหมายจับ เพื่อประกอบสำนวนการสอบสวนมิเช่นนั้นแล้วพนักงานอัยการก็ไม่รับไว้พิจารณา จึงเป็นการเพิ่มขึ้นขั้นตอนการปฏิบัติทำให้เกิดความล่าช้า และไม่อาจดำเนินคดีต่อไปได้เกิดปัญหาสำนวนค้าง ตัวผู้เสียหายก็จะไม่ได้รับความเป็นธรรม

(๔) การปล่อยตัวชั่วคราวโดยไม่มีหลักประกันใด ๆ อาจเปิดช่องให้ผู้ต้องหาหลบหนีได้ง่าย ทั้งร่างกฎหมายดังกล่าวยังมีได้กำหนดมาตรการป้องกันกรณีผู้ต้องหาหลบหนีไว้ ดังนั้น หากจะแก้ไขตามหลักการของร่างกฎหมายดังกล่าวควรแก้ไขทั้งระบบ

(๕) ตามร่างมาตรา ๑๐๕/๑ เห็นควรแก้ไขถ้อยคำให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๘ ดังนี้

“มาตรา ๑๐๕/๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐๘ (๒) (๓) (๖) และมาตรา ๑๐๘/๑ (๑) (๒) (๓) (๕) เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับหรือมีผู้ส่งผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดกฎหมายอาญาส่งต่อพนักงานสอบสวน หรือพนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหาให้พนักงานอัยการ หรือพนักงานอัยการส่งตัวผู้ต้องหาต่อศาล แล้วแต่กรณี ให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ หรือศาลดำเนินการให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยให้คำรับรองตนเองว่าไม่อยู่ระหว่างเวลาที่มีคำพิพากษาให้รอการลงโทษหรือรอการกำหนดโทษหรือพ้นโทษจำคุกมาเกินกว่า ๓ ปี ให้พนักงานสอบสวนหรืออัยการหรือศาล ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยทำสัญญาประกันตัวด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหลักทรัพย์และให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ หรือศาลปล่อยตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยเร็วที่สุด”

ประเด็นที่ ๒ เห็นชอบด้วยกับหลักการของร่างมาตรา ๑๐๕/๑ กรณีการกำหนดฐานความผิดในคดีอุกฉกรรจ์ทั้ง ๘ กรณี ที่ไม่ควรให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้รับสิทธิประกันตัว แต่เห็นควรแก้ไขถ้อยคำให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๑๐ และมาตรา ๑๓๖ เป็นดังนี้

(๑) การกระทำความผิดที่กฎหมายระวางโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปีหรือระวางโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกตั้งแต่ ๕ ปี ขึ้นไป (*สำนักงานตำรวจแห่งชาติ*)

ส่วนที่ ๓ รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

๑. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้มีบทบัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคล โดยการจับและคุมขังบุคคลไม่สามารถกระทำได้นอกจากจะมีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และมีบทสันนิษฐานการกระทำความผิดในคดีอาญาไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่าบุคคลได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเหมือนผู้กระทำความผิดไม่ได้

เพื่อให้เป็นไปตามหลักว่าด้วยสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ และเพื่อเป็นการคุ้มครองเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาที่ไม่ใช่คดีอุกฉกรรจ์ให้ได้รับการประกันตัวด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหลักทรัพย์ในการประกันตัว เพราะจำนวนผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด จนในที่สุดศาลพิพากษาลงโทษว่ากระทำความผิดมีจำนวนไม่มากเมื่อเทียบกับจำนวนที่ถูกกล่าวหาเป็นผู้ต้องหา

หรือจำเลย การนำผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเข้าไปควบคุมในเรือนจำน่าจะเกิดผลที่ไม่เหมาะสมมากกว่าที่จะให้มีโอกาสประกันตัวเอง และการประกันด้วยหลักทรัพย์หรือมีผู้ค้ำประกันทำให้เกิดภาระแก่ผู้ถูกกล่าวหาจนทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเดือดร้อนหรือไม่ได้รับการประกันตัว

๒. ความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติ

☒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การจับและคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๙ ในคดีอาญาจะให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้เป็นไปตามหลักว่าด้วยสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาที่ไม่ใช่คดีอุกฉกรรจ์ที่ได้รับการประกันตัวด้วยตนเองโดยไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ในการประกันตัว นอกจากไม่เป็นการสร้างภาระแก่ผู้ถูกกล่าวหาจนทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเดือดร้อนหรือไม่ได้รับการประกันตัวแล้วยังสอดคล้องกับหลักประกันสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญอีกด้วย

๔. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีความสัมพันธ์กับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งเป็นกฎหมายหลัก

๕. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ไม่มี

๕. การกำหนดให้มีระบบอนุญาต อนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

☐ มี

☒ ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

.....

.....

๖. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

☐ มี

☒ ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

.....

๗. บทกำหนดโทษ

☒ ไม่มี

☐ โทษทางอาญา

☐ โทษทางปกครอง

☐ โทษปรับทางวินัย

☐ โทษอุปรกรณ์

เหตุผลและความจำเป็น

.....

.....

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
จากร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร